

**ỦY BAN TRUNG ƯƠNG
MẶT TRẬN TỔ QUỐC VIỆT NAM
BAN THƯỜNG TRỰC**

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Số: 1570/MTTW-BTT

Hà Nội, ngày 19 tháng 10 năm 2020

V/v tuyên truyền kỷ niệm 90 năm Ngày thành lập
Mặt trận Dân tộc Thống nhất Việt Nam
– Ngày truyền thống Mặt trận Tổ quốc Việt Nam
(18/11/1930 - 18/11/2020)

**Kính gửi: - Ban Thường trực Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam
các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương;
- Các cơ quan báo chí của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam.**

Thực hiện Hướng dẫn số 155 – HD/BTGTW, ngày 15/10/2020 của Ban Tuyên giáo Trung ương về việc tuyên truyền kỷ niệm 90 năm Ngày thành lập Mặt trận Dân tộc Thống nhất Việt Nam – Ngày truyền thống Mặt trận Tổ quốc Việt Nam (18/11/1930 - 18/11/2020), Ban Thường trực Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam đề nghị Ban Thường trực Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, các cơ quan báo chí của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam triển khai các nội dung sau:

1. Tiếp tục triển khai Hướng dẫn số 23 /HD-MTTW-BTT, ngày 24/3/2020 gửi Ủy ban MTTQ Việt Nam các tỉnh, thành phố và các tổ chức thành viên ở cấp Trung ương về việc triển khai các hoạt động tổ chức kỷ niệm 90 năm Ngày thành lập Mặt trận Dân tộc Thống nhất Việt Nam - Ngày truyền thống Mặt trận Tổ quốc Việt Nam.

2. Tổ chức các hoạt động tuyên truyền kỷ niệm 90 năm Ngày thành lập Mặt trận Dân tộc Thống nhất Việt Nam - Ngày truyền thống Mặt trận Tổ quốc Việt Nam bằng nhiều hình thức phù hợp. Đồng thời, triển khai phổ biến Tài liệu tuyên truyền trên các phương tiện thông tin đại chúng và phổ biến rộng rãi trong các tầng lớp nhân dân (Hướng dẫn số 155 – HD/BTGTW, ngày 15/10/2020 và Tài liệu tuyên truyền kỷ niệm 90 năm Ngày thành lập Mặt trận Dân tộc Thống nhất Việt Nam – Ngày truyền thống Mặt trận Tổ quốc Việt Nam (18/11/1930 - 18/11/2020) được gửi kèm công văn và đăng tải trên mục Văn bản hướng dẫn, Trang Thông tin điện tử Mặt trận Tổ quốc Việt Nam).

Ban Thường trực Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam đề nghị các đồng chí chủ động triển khai thực hiện.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Chủ tịch Trần Thanh Mẫn (để b/c);
- Phó Chủ tịch - TTK Hữu A Lành (để b/c);
- Các đồng chí Phó Chủ tịch;
- Lưu VP, BTG.

**TM. BAN THƯỜNG TRỰC
PHÓ CHỦ TỊCH**

Phùng Khánh Tài

BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM
BAN TUYÊN GIÁO

*

Hà Nội, ngày 15 tháng 10 năm 2020

Số 155 - HD/BTGTW

HƯỚNG DẪN

Tuyên truyền kỷ niệm 90 năm

**Ngày thành lập Mặt trận Dân tộc Thống nhất Việt Nam - Ngày truyền thống
Mặt trận Tổ quốc Việt Nam (18/11/1930 – 18/11/2020)**

Thực hiện ý kiến chỉ đạo của Ban Bí thư Trung ương Đảng tại Công văn số 10845 - CV/VPTW ngày 29/10/2019 của Văn phòng Trung ương Đảng về việc tổ chức kỷ niệm một số ngày lễ lớn và sự kiện lịch sử quan trọng trong năm 2020; tiếp theo Hướng dẫn số 115-HD/BTGTW ngày 8/01/2020 về tuyên truyền kỷ niệm các ngày lễ lớn và sự kiện lịch sử quan trọng trong năm 2020, Ban Tuyên giáo Trung ương hướng dẫn cụ thể công tác tuyên truyền kỷ niệm 90 năm Ngày thành lập Mặt trận Dân tộc Thống nhất Việt Nam - Ngày truyền thống Mặt trận Tổ quốc Việt Nam (18/11/1930 - 18/11/2020) như sau:

I. MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

- Tuyên truyền sâu rộng, làm cho cán bộ, đảng viên và các tầng lớp Nhân dân nhận thức đầy đủ, sâu sắc lịch sử hình thành, phát triển của Mặt trận Dân tộc Thống nhất Việt Nam và truyền thống vẻ vang của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam; tôn vinh và tri ân công lao, đóng góp to lớn của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam đối với sự nghiệp cách mạng của Đảng và dân tộc, đặc biệt trong xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc, thực hiện thắng lợi sự nghiệp đấu tranh giải phóng dân tộc, thống nhất đất nước, xây dựng, phát triển, bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

- Thông qua các hoạt động tuyên truyền kỷ niệm góp phần củng cố, bồi đắp niềm tin của Nhân dân đối với Đảng, Nhà nước cũng như sự nghiệp đổi mới đất nước và hội nhập quốc tế; cổ vũ, động viên toàn Đảng, toàn dân và toàn quân nỗ lực vượt qua khó khăn, thách thức do đại dịch Covid-19 gây ra, nắm bắt thời cơ, quyết tâm thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng.

- Các hoạt động tuyên truyền cần được tổ chức hiệu quả, thiết thực với nhiều hình thức đa dạng, phong phú, có sức lan tỏa sâu rộng, tạo bầu không khí phấn khởi, thi đua lập thành tích chào mừng thành công Đại hội đảng bộ các cấp, chào mừng Đại hội Thi đua yêu nước toàn quốc lần thứ X và Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng.

II. NỘI DUNG TUYÊN TRUYỀN

1. Những chặng đường lịch sử vẻ vang của Mặt trận Dân tộc Thống nhất Việt Nam qua các thời kỳ đấu tranh giải phóng dân tộc, thống nhất đất nước, xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

2. Vị trí, vai trò và đóng góp to lớn của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam trong việc đại diện, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của Nhân dân; tập hợp, phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc; thực hiện dân chủ, tăng cường đồng thuận xã hội; giám sát, phản biện xã hội; đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực; tham gia xây dựng Đảng, xây dựng hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh.

3. Khẳng định sự lãnh đạo đúng đắn, sáng tạo của Đảng đối với Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức thành viên; kết quả trong đổi mới nội dung, phương thức, nâng cao hiệu quả hoạt động của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp, đáp ứng yêu cầu trong giai đoạn mới.

4. Tôn vinh những tập thể, cá nhân có thành tích xuất sắc trong xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc và các phong trào thi đua yêu nước, các cuộc vận động do Mặt trận Tổ quốc Việt Nam phát động; các hoạt động tuyên truyền kỷ niệm diễn ra ở các cấp, ngành; đấu tranh phản bác thông tin, quan điểm sai trái, thù địch, chống phá Đảng, Nhà nước và chia rẽ khối đại đoàn kết toàn dân tộc.

III. CÁC HOẠT ĐỘNG TUYÊN TRUYỀN, KỶ NIỆM

1. Cấp Trung ương

1.1. Tổ chức Lễ kỷ niệm cấp quốc gia 90 năm Ngày thành lập Mặt trận Dân tộc Thống nhất Việt Nam - Ngày truyền thống Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, tại Thủ đô Hà Nội (dự kiến 9h00 ngày 18/11/2020, thứ Tư).

- Danh nghĩa tổ chức: Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam, Quốc hội, Chủ tịch nước, Chính phủ nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và thành phố Hà Nội.

- Tổ chức thực hiện: Thành phố Hà Nội chủ trì, phối hợp với Đảng đoàn Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các ban, bộ, ngành, đoàn thể, cơ quan liên quan thực hiện; lãnh đạo Đảng, Nhà nước đọc diễn văn kỷ niệm.

1.2. Lãnh đạo và nguyên lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam vào Lăng viếng Chủ tịch Hồ Chí Minh và tưởng niệm các anh hùng liệt sĩ tại Đài tưởng niệm các anh hùng liệt sĩ đường Bắc Sơn, Hà Nội: Văn phòng Chính phủ chủ trì, phối hợp các cơ quan liên quan thực hiện.

1.3. Hội thảo khoa học cấp quốc gia: Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh chủ trì, phối hợp với Ban Tuyên giáo Trung ương, Ban Thường trực Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam thực hiện.

1.4. Xây dựng phim tài liệu: Ban Tuyên giáo Trung ương chủ trì, phối hợp với Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch chỉ đạo Hãng phim Tài liệu khoa học Trung ương thực hiện.

1.5. Tổ chức triển lãm ảnh: Ban Tuyên giáo Trung ương chủ trì, phối hợp với Ban Thường trực Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch chỉ đạo Bảo tàng Hồ Chí Minh thực hiện.

1.6. Tổ chức Ngày hội Đại đoàn kết toàn dân tộc tại Làng văn hóa, du lịch các dân tộc Việt Nam: Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch chủ trì, phối hợp với Ban Thường trực Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam thực hiện.

2. Các ban, bộ, ngành, đoàn thể Trung ương và địa phương

Căn cứ vào tình hình cụ thể của từng ngành, địa phương tổ chức các hoạt động tuyên truyền phù hợp, như:

- Tổ chức tọa đàm, hội thảo khoa học, sinh hoạt chuyên đề...
- Tổ chức gặp mặt truyền thống, hoạt động “đền ơn, đáp nghĩa”, “uống nước, nhớ nguồn”, hành hương về nguồn, thăm hỏi động viên, tôn vinh cán bộ Mặt trận Tổ quốc Việt Nam qua các thời kỳ.
- Tổ chức phát động các phong trào thi đua, các cuộc thi tìm hiểu, các hoạt động văn hóa - văn nghệ, thể dục - thể thao chào mừng.
- Tổ chức Ngày hội Đại đoàn kết toàn dân tộc năm 2020.
- Tổ chức tuyên truyền trên các phương tiện thông tin đại chúng, cổ động trực quan; các ấn phẩm tuyên truyền (sách, báo, tạp chí...) và mạng xã hội (Vcnet).

IV. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Các cơ quan, đơn vị được giao chủ trì, tổ chức các hoạt động kỷ niệm tại khoản 1, mục III của Hướng dẫn chủ động phối hợp với các cơ quan, đơn vị có liên quan xây dựng kế hoạch triển khai thực hiện.

2. Các tỉnh, thành ủy, ban cán sự đảng, đảng đoàn, đảng ủy trực thuộc Trung ương chỉ đạo tổ chức tốt các hoạt động tuyên truyền kỷ niệm bảo đảm thiết thực, hiệu quả, phù hợp trong bối cảnh dịch bệnh Covid -19 tiếp tục có diễn biến phức tạp ở trên thế giới.

3. Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam

- Phối hợp với các ban, bộ, ngành, cơ quan và đơn vị liên quan xây dựng kế hoạch triển khai các hoạt động tuyên truyền kỷ niệm tại mục III; chú trọng tới các hoạt động kỷ niệm trong hệ thống Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp.

- Chỉ đạo, hướng dẫn trong hệ thống Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp, các tổ chức thành viên của Mặt trận ở Trung ương thực hiện tốt công tác tuyên truyền bằng nhiều hình thức phù hợp, nhất là trên các phương tiện thông tin đại chúng, cổ động trực quan.

4. Ban Tuyên giáo Trung ương

- Chỉ đạo, hướng dẫn công tác tuyên truyền kỷ niệm; chủ trì phối hợp với Mặt trận Tổ quốc Việt Nam biên soạn, phát hành đề cương tuyên truyền; phối hợp với các ban, bộ, ngành và các cơ quan liên quan tổ chức tốt các hoạt động tuyên truyền kỷ niệm.

- Biên tập, đưa nội dung tuyên truyền kỷ niệm 90 năm Ngày thành lập Mặt trận Dân tộc Thống nhất Việt Nam - Ngày truyền thống Mặt trận Tổ quốc Việt Nam (18/11/1930 – 18/11/2020) vào nội dung sinh hoạt chi bộ, Thông tin công tác tuyên giáo, Tài liệu báo cáo viên.

5. Ban Cán sự đảng Bộ Thông tin và Truyền thông

Chỉ đạo đẩy mạnh công tác thông tin cơ sở; quản lý chặt chẽ các hoạt động thông tin, truyền thông; kiên quyết xử lý các vi phạm đảng tải, phát tán thông tin, quan điểm sai trái, xuyên tạc về lịch sử, chia rẽ khối đại đoàn kết dân tộc, chống phá Đảng và Nhà nước.

6. Ban Cán sự đảng Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch

- Chỉ đạo, tổ chức tốt công tác tuyên truyền cổ động trực quan, nhất là trên băng zôn, pa nô, áp phích, bảng điện tử, các hoạt động văn hóa - văn nghệ, thể dục, thể thao chào mừng.

- Phối hợp với Ban Tuyên giáo Trung ương, Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam chỉ đạo Bảo tàng Hồ Chí Minh, Hãng phim Tài liệu Khoa học Trung ương triển khai thực hiện tốt các công việc tại mục III (1.3, 1.4) của Hướng dẫn.

7. Ban Cán sự đảng Bộ Ngoại giao

- Chỉ đạo, hướng dẫn cơ quan đại diện của Việt Nam ở nước ngoài tổ chức các hình thức tuyên truyền cho người Việt Nam đang sinh sống, học tập, lao động, công tác ở nước ngoài.

- Chủ động biên soạn tài liệu, cung cấp thông tin cho các cơ quan báo chí, thông tấn nước ngoài theo nội dung Đề cương tuyên truyền của Ban Tuyên giáo Trung ương.

8. Các cơ quan báo chí

- Bám sát chỉ đạo, hướng dẫn của Ban Tuyên giáo Trung ương, lập kế hoạch, làm tốt công tác tuyên truyền; chú trọng công tác kiểm duyệt tin, bài, phóng sự.

- Đài Truyền hình Việt Nam và Đài Tiếng nói Việt Nam chuẩn bị phương tiện tổ chức tốt việc truyền hình và phát thanh trực tiếp Lễ kỷ niệm.

- Đài Truyền hình Việt Nam tổ chức phát sóng phim tài liệu vào khung giờ phù hợp.

- Đài phát thanh và truyền hình các tỉnh, thành phố tổ chức tiếp và phát sóng lễ kỷ niệm, phim tài liệu.

9. Ban tuyên giáo các tỉnh ủy, thành ủy, đảng ủy trực thuộc Trung ương và Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội

- Tham mưu cho cấp ủy chỉ đạo tổ chức các hoạt động tuyên truyền kỷ niệm; biên tập, lồng ghép nội dung tuyên truyền vào nội dung Bản tin sinh hoạt chi bộ hoặc Thông tin công tác tuyên giáo của đơn vị, ngành, địa phương; coi trọng công tác tuyên truyền trên báo chí, trang thông tin điện tử, đội ngũ báo cáo viên.

- Chủ động nắm bắt tình hình tư tưởng, tâm trạng của cán bộ, đảng viên và nhân dân; chủ động đăng tải thông tin tích cực trên mạng xã hội Vcnet.vn và trang thông tin điện tử của bộ, ngành, đoàn thể Trung ương và địa phương, đơn vị.

V. MỘT SỐ KHẨU HIỆU TUYÊN TRUYỀN

1. Nhiệt liệt chào mừng 90 năm Ngày thành lập Mặt trận Dân tộc Thống nhất Việt Nam - Ngày truyền thống Mặt trận Tổ quốc Việt Nam (18/11/1930 - 18/11/2020)!

2. Đoàn kết, đoàn kết, đại đoàn kết!

Thành công, thành công, đại thành công!

3. Phát huy sức mạnh khối đại đoàn kết toàn dân tộc, nắm bắt thời cơ, vượt qua thách thức, thực hiện thắng lợi mục tiêu “dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”!

4. Đảng Cộng sản Việt Nam quang vinh muôn năm!

5. Nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam muôn năm!

6. Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại sống mãi trong sự nghiệp của chúng ta! *llv*

(Gửi kèm Tài liệu tuyên truyền)

Nơi nhận:

- Thường trực Ban Bí thư (để b/c),
- Đ/c Trưởng ban (để b/c),
- Văn phòng: Trung ương Đảng, Quốc hội, Chính phủ, Chủ tịch nước,
- Các tỉnh ủy, thành ủy, ban cán sự đảng, Đảng đoàn, đảng ủy trực thuộc Trung ương
- Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội,
- Các Bộ: Thông tin và Truyền thông, Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Quốc phòng, Công an, Bộ Ngoại giao,
- Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh,
- Bảo tàng Hồ Chí Minh, Nhà xuất bản Chính trị Quốc gia sự thật, Hãng phim Tài liệu Khoa học Trung ương,
- Ban Tuyên giáo các tỉnh ủy, thành ủy, đảng ủy trực thuộc Trung ương, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội,
- Các báo, đài Trung ương,
- Lãnh đạo Ban,
- Các Vụ, đơn vị trong Ban,
- Vụ Tuyên truyền (10),
- Lưu HC.(240)

K/T TRƯỞNG BAN
PHÓ TRƯỞNG BAN

Phan Xuân Thủy

TÀI LIỆU TUYÊN TRUYỀN
KỶ NIỆM 90 NĂM NGÀY THÀNH LẬP
MẶT TRẬN DÂN TỘC THỐNG NHẤT VIỆT NAM – NGÀY TRUYỀN
THỐNG MẶT TRẬN TỔ QUỐC VIỆT NAM (18/11/1930 – 18/11/2020)

I. MẶT TRẬN DÂN TỘC THỐNG NHẤT VIỆT NAM RA ĐỜI -
BƯỚC PHÁT TRIỂN CỦA PHONG TRÀO YÊU NƯỚC VÀ PHONG
TRÀO CÁCH MẠNG CỦA NHÂN DÂN TA

Từ nửa cuối thế kỷ XIX, thực dân Pháp xâm lược, thống trị nước ta, từng biến nước ta thành xã hội thuộc địa nửa phong kiến. Chúng đã dùng nhiều thủ đoạn thống trị, áp bức, bóc lột hết sức tàn bạo và tìm mọi cách để đàn áp, dập tắt phong trào yêu nước và phong trào cách mạng của Nhân dân ta. Lúc này, tồn tại hai mâu thuẫn cơ bản: mâu thuẫn giữa toàn thể dân tộc Việt Nam với thực dân Pháp xâm lược và mâu thuẫn giữa nông dân với địa chủ phong kiến.

Dưới tác động chính sách thống trị của thực dân Pháp và một số yếu tố khác, làm cho xã hội Việt Nam biến đổi sâu sắc, các phong trào đấu tranh chống thực dân Pháp nổ ra liên tiếp từ cuối thế kỷ XIX đến đầu thế kỷ XX nhưng lần lượt bị thất bại vì thiếu đường lối đúng đắn, thiếu tổ chức vững mạnh, thiếu lực lượng tiên phong. Điều đó được Lãnh tụ Hồ Chí Minh kết luận: “Từ ngày bị đế quốc xâm chiếm, nước ta là một xứ thuộc địa, dân ta là vong quốc nô, Tổ quốc ta bị giày xéo dưới gót sắt của kẻ thù hung ác. Trong mấy mươi năm khi chưa có Đảng, tình hình đen tối như không có đường ra”¹

Trong bối cảnh đó, Lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc đã không đi theo con đường cứu nước của các vị tiền bối vì nhận thấy ở đó còn những hạn chế. Người tìm hiểu một số cuộc cách mạng tư sản, nhất là Đại cách mạng Pháp năm 1789 với bản *Tuyên ngôn nhân quyền và dân quyền* và khẩu hiệu “*Tự do, bình đẳng, bác ái*” nổi tiếng; cách mạng Bắc Mỹ với *Tuyên ngôn độc lập* năm 1776 tuyên bố về quyền con người thiêng liêng bất khả xâm phạm, nhưng nhận thấy ở đó “vẫn còn áp bức bất công”, không thể đáp ứng yêu cầu của dân tộc Việt Nam. Cuối cùng, Người tìm được và quyết định đưa dân tộc Việt Nam đi theo con đường Cách mạng tháng Mười Nga năm 1917 của V.I Lênin - Lãnh tụ của giai cấp vô sản thế giới, người kế thừa và phát triển di sản vĩ đại của C.Mác - Ph.Ăngghen.

Qua thời gian chuẩn bị về tư tưởng, lý luận, tổ chức và cán bộ, Nguyễn Ái Quốc triệu tập và chủ trì Hội nghị thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam vào tháng 2/1930 tại Cửu Long, Hương Cảng, Trung Quốc; thông qua *Chánh cương vắn tắt, Sách lược vắn tắt, Chương trình tóm tắt và Điều lệ vắn tắt* của Đảng do Người soạn thảo, vạch ra những vấn đề cơ bản về đường lối cách mạng Việt Nam, trong

¹. Hồ Chí Minh: Toàn tập, Nxb,CTQG, HN, 2016, tập 12, tr.401

đó có những nội dung về yêu cầu tập hợp lực lượng, xây dựng khối đại đoàn kết dân tộc. Đó là cơ sở quan trọng để sau đó Đảng ta xây dựng Mặt trận Dân tộc Thống nhất Việt Nam.

Giữa lúc cao trào cách mạng đầu tiên do Đảng lãnh đạo 1930-1931, mà đỉnh cao là Xô viết Nghệ - Tĩnh đang diễn ra sôi nổi và rầm rộ trong cả nước; ngày 18-11-1930, Ban Thường vụ Trung ương Đảng Cộng sản Đông Dương ra Chỉ thị về vấn đề thành lập Hội Phản đế Đồng minh - hình thức đầu tiên của Mặt trận Dân tộc Thống nhất Việt Nam. Chỉ thị xác định Hội Phản đế Đồng minh phải bảo đảm tính công nông; đồng thời phải mở rộng tới các thành phần trong dân tộc để Mặt trận thực sự là của toàn dân và nhấn mạnh: “giai cấp vô sản lãnh đạo cuộc cách mạng tư sản dân quyền ở Đông Dương mà không tổ chức được toàn dân lại thành một lực lượng thật rộng, thật kín thì cuộc cách mạng cũng khó thành công”.

Hội Phản đế Đồng minh là hình thức tổ chức đầu tiên của Mặt trận Dân tộc Thống nhất Việt Nam, đánh dấu sự trưởng thành về nhận thức và chỉ đạo thực tiễn cách mạng của Đảng ta. Đó cũng là công hiến vĩ đại về lý luận và thực tiễn của Nguyễn Ái Quốc, là thành quả của sự kết hợp giữa chủ nghĩa Mác - Lênin với phong trào công nhân và phong trào yêu nước, chứng tỏ giai cấp công nhân Việt Nam đủ trưởng thành, đủ sức gánh vác sứ mệnh lịch sử lãnh đạo cách mạng.

Từ đó tới nay, tuy có những hình thức và tên gọi khác nhau cho phù hợp với nhiệm vụ của từng thời kỳ cách mạng nhưng Mặt trận Dân tộc Thống nhất Việt Nam luôn là nơi tập hợp các giai tầng xã hội vì mục tiêu lớn của dân tộc.

II. NHỮNG CHẶNG ĐƯỜNG LỊCH SỬ VẼ VANG VÀ ĐÓNG GÓP TO LỚN CỦA MẶT TRẬN DÂN TỘC THỐNG NHẤT VIỆT NAM

A. Thời kỳ đấu tranh giành chính quyền cách mạng (1930 – 1945)

1. Hội Phản đế Đồng minh (11/1930-3/1935)

Ngày 18/11/1930 Ban Thường vụ Trung ương Đảng Cộng sản Đông Dương ra Chỉ thị thành lập Hội Phản đế Đồng minh. Đây là hình thức đầu tiên của Mặt trận Dân tộc Thống nhất Việt Nam dưới sự lãnh đạo của Đảng.

Từ khi thành lập đến tháng 3/1935, Hội Phản đế Đồng minh đã có nhiều đóng góp quan trọng cho cách mạng Việt Nam dưới sự lãnh đạo của Đảng.

2. Hội Phản đế Liên minh (3/1935-10/1936)

Tháng 3 năm 1935, Đại hội Đảng lần thứ nhất của Đảng thông qua Nghị quyết về công tác Phản đế Liên minh. Nghị quyết xác định các nhiệm vụ cần thiết trước mắt: lập tức tổ chức ra các Hội Phản đế Liên minh, đảng viên phải vào Hội, mở rộng tổ chức Hội tới cấp toàn Đông Dương, lôi kéo rộng rãi các tổ chức, cá nhân có tính chất phản đế phải liên kết cuộc vận động Phản đế Liên minh vốn có

những khẩu hiệu chung tuyên truyền lớn lao với các cuộc đấu tranh đòi quyền lợi hàng ngày. Phải ra báo và tài liệu riêng cho Phản đế Liên minh; cần sửa đổi những sai sót về tôn chỉ, điều lệ, các hình thức tổ chức Phản đế Liên minh của các đảng bộ.

3. Mặt trận Thống nhất Nhân dân Phản đế Đông Dương (10/1936-3/1938)

Những năm 1936 – 1939, tình hình thế giới diễn biến mau lẹ, phức tạp. Chủ nghĩa phát xít xuất hiện, nguy cơ chiến tranh thế giới đang đến gần. Sau khi dự Đại hội Quốc tế Cộng sản lần thứ 7 trở về, Đoàn đại biểu Đảng ta cùng với Ban Chấp hành Trung ương họp Hội nghị (tháng 11/1936) xác định mục tiêu chủ yếu và nhiệm vụ trước mắt của cách mạng Việt Nam lúc này là đấu tranh chống chế độ phản động thuộc địa, chống chủ nghĩa phát xít, chống chiến tranh, đòi tự do, dân chủ, cơm áo và hòa bình. Đảng quyết định tạm thời chưa nêu khẩu hiệu “đánh đổ đế quốc Pháp và giai cấp địa chủ giành độc lập dân tộc và ruộng đất cho dân cày” đồng thời chủ trương thành lập Mặt trận Thống nhất Nhân dân Phản đế Đông Dương tập hợp các lực lượng toàn Đông Dương vào cuộc đấu tranh chống đế quốc.

4. Mặt trận Dân chủ Đông Dương (3/1938-11/1940)

Để phù hợp với tình hình thực tế và yêu cầu, nhiệm vụ cách mạng, Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương Đảng tháng 3/1938 quyết định đổi tên thành Mặt trận Thống nhất Dân chủ Đông Dương, gọi tắt là Mặt trận Dân chủ Đông Dương. Nhờ có chính sách Mặt trận đúng đắn, có phương pháp vận động khôn khéo, phương pháp đấu tranh linh hoạt nên Mặt trận đã tập hợp, đoàn kết rộng rãi các giai tầng xã hội như công nhân, nông dân, tiểu thương, tiểu chủ tư sản nhỏ, đồng thời còn bắt tay với các đảng phái cải lương, kể cả những người Pháp tiến bộ ở Đông Dương nhằm chống chủ nghĩa phát xít, chống chiến tranh, đòi tự do, cơm áo, hòa bình.

5. Mặt trận Dân tộc Thống nhất Phản đế (11/1940-5/1941)

Ngày 01/9/1939 Chiến tranh thế giới lần thứ II bùng nổ, tháng 9/1940 phát xít Nhật vào Đông Dương, thực dân Pháp thoả hiệp với phát xít Nhật, thẳng tay đàn áp phong trào dân chủ chống chiến tranh của Nhân dân ta. Tháng 11/1940 Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương Đảng chủ trương thành lập Mặt trận Dân tộc Thống nhất Phản đế, nhằm tập hợp hết thảy những lực lượng phản đế, phản phong kiến ở Đông Dương đánh đổ đế quốc Pháp – phát xít Nhật và bè lũ tay sai phản lại quyền lợi dân tộc. Nhờ những chủ trương đúng đắn đó, các tổ chức phản đế nhanh chóng được phát triển, Mặt trận được mở rộng trong các tầng lớp Nhân dân.

6. Mặt trận Việt Minh (thành lập từ tháng 5/1941)

Nhận thấy sự chuyển biến của tình hình thế giới và trong nước có lợi cho cách mạng Việt Nam, ngày 28/01/1941 Nguyễn Ái Quốc về nước (sau hơn 30 năm

bôn ba hoạt động ở nước ngoài). Tháng 5/1941 Người triệu tập Hội nghị Trung ương Đảng lần thứ tám. Hội nghị nhận định: Cách mạng Việt Nam là cách mạng dân tộc giải phóng, trước mắt tạm gác khẩu hiệu “cách mạng thổ địa” để lôi kéo địa chủ tiến bộ, mở rộng Mặt trận Dân tộc Thống nhất chống Pháp, Nhật nhằm giải quyết nhiệm vụ sống còn của dân tộc lúc này là giải phóng dân tộc. Để hoàn thành nhiệm vụ giải phóng dân tộc theo đề nghị của đồng chí Nguyễn Ái Quốc, Hội nghị quyết định thành lập Mặt trận Việt Nam Độc lập Đồng minh, gọi tắt là Mặt trận Việt Minh bao gồm các hội cứu quốc của các tầng lớp Nhân dân.

Tháng 10/1941, Việt Minh công bố Tuyên ngôn, Chương trình và Điều lệ. Đây là lần đầu tiên một Mặt trận Dân tộc Thống nhất trình bày công khai đường lối, chính sách, phương pháp tiến hành và tổ chức lực lượng đấu tranh để thực hiện mục đích cứu nước của mình. Ngày 07/5/1944, Tổng bộ Việt Minh ra Chỉ thị về sửa soạn khởi nghĩa. Tháng 10/1944 Bác Hồ có thư kêu gọi đồng bào ra sức chuẩn bị để họp toàn quốc Đại hội, đại biểu cho tất cả các đảng phái cách mệnh và các đoàn thể trong nước để bầu cử ra “*Một cơ cấu đủ lực lượng và uy tín, trong thì lãnh đạo công việc cứu quốc, kiến quốc, ngoài thì giao thiệp với các hữu bang*”.

Ngày 22/12/1944 Bác Hồ ra chỉ thị thành lập Đội Việt Nam Tuyên truyền Giải phóng quân. Ngày 09/3/1945 Nhật lật đổ Pháp, độc chiếm Đông Dương. Ban Thường vụ Trung ương Đảng ra chỉ thị “*Nhật Pháp bắn nhau và hành động của chúng ta*”. Thực hiện Chỉ thị đó, một cao trào cách mạng đã xuất hiện ở nhiều nơi; khu giải phóng Việt Bắc gồm 6 tỉnh được thành lập. Tình hình chuyển biến mau lẹ, phát xít Đức đầu hàng Liên Xô và các nước Đồng minh. Đồng chí Nguyễn Ái Quốc kêu gọi đồng bào đứng cảm tiến lên dưới ngọn cờ của Việt Minh hãy “*đem sức ta mà tự giải phóng cho ta*”. Đại hội Quốc dân do Tổng bộ Việt Minh triệu tập họp ở Tân Trào trong 2 (ngày 16 -17/8/1945) đã nhiệt liệt tán thành chủ trương Tổng khởi nghĩa do Đảng Cộng sản kiến nghị, thông qua Lệnh khởi nghĩa và 10 chính sách lớn của Việt Minh, quyết định Quốc kỳ, Quốc ca. “*Đại hội đã cử ra Ủy ban Dân tộc Giải phóng Việt Nam, sau này trở thành Chính phủ lâm thời của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa*” do Lãnh tụ Hồ Chí Minh làm Chủ tịch. Chỉ trong vòng 2 tuần lễ chính quyền địch hoàn toàn sụp đổ, Ủy ban Nhân dân lâm thời được thành lập khắp các địa phương trong cả nước. Ngày 02/9/1945 tại Hà Nội, Chủ tịch Hồ Chí Minh đọc Tuyên ngôn độc lập khai sinh nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa (nay là nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam).

B. Thời kỳ bảo vệ và phát triển thành quả Cách mạng tháng Tám, tiến hành kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ xâm lược (1946 - 1975)

1. Mặt trận Việt Minh tăng cường đoàn kết toàn dân góp phần bảo vệ và giữ vững chính quyền cách mạng

Sau khi Cách mạng tháng Tám thành công, chính quyền cách mạng đứng trước tình thế “ngàn cân treo sợi tóc”, thù trong giặc ngoài, nạn đói, nạn dốt hoành hành. Để bảo vệ chính quyền cách mạng non trẻ, làm thất bại mọi âm mưu của kẻ thù và tay sai, nhiệm vụ củng cố và phát triển Việt Minh được đề ra cụ thể; việc phát triển các tổ chức cứu quốc thống nhất trong cả nước trở thành vấn đề cần kíp. Trước sự hoạt động ráo riết của các loại kẻ thù, Đảng ta chuyển vào hoạt động bí mật; từ đó vai trò của Việt Minh trong đời sống chính trị của đất nước ngày càng được đề cao và ngày càng thu nhận thêm những thành viên mới, góp phần ngăn chặn, phân hóa hàng ngũ các đảng phái chính trị phản động bám gót quân Tưởng, đồng thời tuyên truyền, vận động Nhân dân tham gia các phong trào sản xuất cứu đói, tuần lễ vàng, hũ gạo tiết kiệm... Nhờ những hoạt động có hiệu quả của Việt Minh, khối đại đoàn kết toàn dân thực sự trở thành hậu thuẫn vững chắc chống thù trong giặc ngoài, đưa con thuyền cách mạng Việt Nam vượt qua thác ghềnh nguy hiểm, bảo vệ được chính quyền, chủ động chuẩn bị cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược.

Đánh giá công lao to lớn của Việt Minh, Tuyên ngôn của Đại hội toàn quốc Thống nhất Việt Minh – Liên Việt tháng 3/1951 nêu rõ: *“Việt Minh có công lớn trong việc xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân, chống quân cướp nước. Công đức ấy tất cả mọi người Việt Nam phải ghi nhớ. Lịch sử của Việt Minh 10 năm đấu tranh cho độc lập, tự do của dân tộc cũng là những trang lịch sử vẻ vang vào bậc nhất của dân tộc Việt Nam ta”*.

2. Mặt trận Thống nhất Việt Minh - Liên Việt (gọi tắt là Mặt trận Liên Việt) đóng góp to lớn đưa cuộc kháng chiến chống Pháp đến thắng lợi hoàn toàn

Để đáp ứng yêu cầu mới của sự nghiệp cách mạng và sự phát triển của Mặt trận Dân tộc Thống nhất, Bác Hồ và Trung ương Đảng chủ trương vận động thành lập Hội Liên hiệp Quốc dân Việt Nam (Hội Liên Việt). Sau một thời gian chuẩn bị, ngày 29/5/1946 Hội Liên hiệp Quốc dân Việt Nam tuyên bố thành lập. Cương lĩnh của Hội chỉ rõ: *“Mục đích đoàn kết tất cả các đảng phái yêu nước và đồng bào yêu nước vô đảng phái, không phân biệt giai cấp, tôn giáo, xu hướng chính trị, chủng tộc để làm cho nước Việt Nam độc lập – thống nhất – dân chủ – phú cường”*. Việc thành lập Hội Liên Việt là bước phát triển mới của Mặt trận Dân tộc Thống nhất.

Thực hiện Lời kêu gọi “Toàn quốc kháng chiến” của Chủ tịch Hồ Chí Minh, Mặt trận Việt Minh và Hội Liên Việt đã ra sức tuyên truyền, vận động Nhân dân

tham gia kháng chiến. Mặt trận Việt Minh và Hội Liên Việt ngày càng sát cánh bên nhau, đẩy mạnh mọi hoạt động, xây dựng tổ chức, phát triển lực lượng nhằm mục tiêu chung là kháng chiến thắng lợi, giành độc lập dân tộc. Việc thống nhất Việt Minh và Liên Việt trở thành yêu cầu khách quan của kháng chiến và sự nghiệp cách mạng của Nhân dân ta nhằm củng cố và tăng cường khối đại đoàn kết toàn dân.

Ngày 03/3/1951, Đại hội toàn quốc Mặt trận Thống nhất Việt Minh – Liên Việt lấy tên là Mặt trận Liên hiệp Quốc dân Việt Nam (gọi tắt là Mặt trận Liên Việt) được tiến hành. Đại hội lần thứ II của Đảng Cộng sản Đông Dương (5/1951), tuyên bố ra công khai với tên gọi là Đảng Lao động Việt Nam có sứ mệnh lãnh đạo cách mạng Việt Nam và lãnh đạo Mặt trận Dân tộc Thống nhất. Dưới sự lãnh đạo của Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh, Mặt trận Liên Việt đã thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ: Tăng cường đại đoàn kết toàn dân, vận động các giới đồng bào chấp hành tốt các chính sách của Đảng và Nhà nước, đập tan mọi hoạt động tàn bạo và âm mưu thâm độc của kẻ thù, vận động Nhân dân thực hiện giảm tô, giảm tức và cải cách ruộng đất nhằm động viên khí thế cách mạng của nông dân, tăng cường liên minh công nông, góp phần củng cố Mặt trận Dân tộc Thống nhất.

Quá trình kháng chiến toàn dân, toàn diện làm cho Mặt trận Dân tộc Thống nhất không ngừng lớn mạnh, tăng cường khối đại đoàn kết toàn dân tạo nên sức mạnh vật chất và tinh thần, đưa cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược đến thắng lợi, giải phóng hoàn toàn miền Bắc, làm cơ sở cho cuộc đấu tranh giải phóng miền Nam, tiến tới thống nhất đất nước. Qua 9 năm kháng chiến, Mặt trận Liên Việt trở thành “... Một trong những trụ cột của Nhà nước dân chủ nhân dân, là sức mạnh vô biên của cuộc kháng chiến, kiến quốc; là cơ sở quân chúng rộng rãi làm thành một áo giáp vững bền của Đảng để đánh thắng bọn xâm lược và tay sai của chúng”.

3. Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam cùng với Liên minh các lực lượng dân tộc, dân chủ và hoà bình Việt Nam thực hiện hai nhiệm vụ chiến lược cách mạng

Ngày 10/9/1955, Đại hội Mặt trận Dân tộc Thống nhất họp tại Hà Nội đã quyết định thành lập Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và thông qua Cương lĩnh nhằm đoàn kết mọi lực lượng dân tộc, dân chủ và hòa bình trong cả nước để đấu tranh chống đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai. Mặt trận Tổ quốc Việt Nam đã ra sức vận động các tầng lớp Nhân dân thi đua yêu nước, tham gia khôi phục kinh tế và phát triển văn hóa, hàn gắn vết thương chiến tranh, cải tạo và xây dựng miền Bắc xã hội chủ nghĩa thực sự là cơ sở vững chắc cho cuộc đấu tranh thống nhất nước nhà.

Đề Mặt trận không ngừng phát huy vai trò, Đảng ta và Chủ tịch Hồ Chí Minh thường xuyên quan tâm theo dõi và chỉ đạo công tác Mặt trận. Tại lớp huấn luyện cán bộ Mặt trận (8/1962), Người chỉ rõ: *“Chính sách Mặt trận là một chính sách rất quan trọng. Công tác Mặt trận là công tác rất quan trọng trong toàn bộ công tác cách mạng”*. Nghị quyết Đại hội toàn quốc lần thứ III năm 1960 của Đảng nêu rõ: *“Mặt trận Tổ quốc Việt Nam đã đoàn kết các giai cấp, các đảng phái, các dân tộc, các tôn giáo, các nhân sĩ yêu nước và tán thành chủ nghĩa xã hội, nhờ đó đã động viên mọi lực lượng yêu nước và tiến bộ của dân tộc để xây dựng chủ nghĩa xã hội ở miền Bắc và đấu tranh thực hiện thống nhất nước nhà”*.

Từ cao trào đấu tranh của Nhân dân miền Nam chống đế quốc Mỹ xâm lược và chính quyền tay sai Ngô Đình Diệm, ngày 20/12/1960, Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam ra đời với bản Tuyên ngôn và Chương trình hành động 10 điểm, nội dung cơ bản là đoàn kết rộng rãi các tầng lớp Nhân dân với mục tiêu đấu tranh *“Phải hòa bình! Phải độc lập! Phải dân chủ! Phải cơm no, áo ấm! Phải hòa bình, thống nhất Tổ quốc!”* nhằm đánh đổ chế độ độc tài tay sai của đế quốc Mỹ. Trong quá trình hoạt động, Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam đã kịp thời đề ra nhiều chủ trương, chính sách nhằm không ngừng mở rộng khối đại đoàn kết toàn dân. Đại hội lần thứ I (3/1962) quyết định nhiều chính sách lớn về đối nội, đối ngoại như: vấn đề hòa bình, trung lập, dân tộc, ruộng đất, trí thức, tư sản, tôn giáo, ngoại kiều và chính sách đối với binh lính và ngụy quyền miền Nam... tạo điều kiện đoàn kết rộng rãi nhất, sẵn sàng bắt tay với những ai tán thành chống Mỹ, cứu nước và thống nhất đất nước.

Ngày 20/4/1968, trong khí thế của Tổng tiến công và nổi dậy mùa xuân 1968, Liên minh các lực lượng dân tộc, dân chủ và hoà bình Việt Nam ra đời với bản Cương lĩnh thích hợp nhằm đoàn kết, tranh thủ thêm tầng lớp trí thức, tư sản dân tộc tiến bộ ở thành thị nhưng chưa tham gia Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam. Ngày 06/6/1969, Đại hội đại biểu quốc dân miền Nam Việt Nam đã bầu ra Chính phủ Cách mạng lâm thời Cộng hòa miền Nam Việt Nam và Hội đồng Cố vấn.

Từ khi ra đời, Mặt trận đã làm một phần chức năng của chính quyền dân chủ Nhân dân. Sau khi có Chính phủ Cách mạng lâm thời, Mặt trận giữ vai trò trụ cột và làm hậu thuẫn cho chính quyền cách mạng, không ngừng đẩy mạnh hoạt động trên cả ba mặt quân sự, chính trị và ngoại giao, tiến tới cuộc Tổng tiến công và nổi dậy mùa xuân 1975 giải phóng hoàn toàn miền Nam, thống nhất đất nước.

C. Mặt trận Tổ quốc Việt Nam trong thời kỳ đổi mới

- Từ ngày 31/01 đến 04/2/1977 tại Thành phố Hồ Chí Minh, Đại hội Mặt trận Dân tộc Thống nhất Việt Nam quyết định hợp nhất 3 tổ chức: Mặt trận Tổ

quốc Việt Nam, Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam, Liên minh các lực lượng dân tộc, dân chủ và hòa bình Việt Nam, lấy tên chung là Mặt trận Tổ quốc Việt Nam. Đại hội đã thông qua chương trình chính trị và điều lệ mới nhằm đoàn kết rộng rãi các tầng lớp Nhân dân, tăng cường sự nhất trí về chính trị và tinh thần trong Nhân dân, phát huy nhiệt tình cách mạng và tinh thần làm chủ, động viên nhân dân hăng hái tham gia xây dựng và củng cố chính quyền, xây dựng Hiến pháp chung của cả nước; tổ chức bầu cử Quốc hội và Hội đồng Nhân dân các cấp, góp phần giữ vững an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội, hàn gắn vết thương chiến tranh, khắc phục thiên tai, phát triển kinh tế...

Ngày 18/4/1983, Ban Bí thư Trung ương Đảng (khoá V) ra Chỉ thị số 17 về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác Mặt trận Tổ quốc Việt Nam trong giai đoạn mới” chỉ rõ: *“Mặt trận Tổ quốc Việt Nam là một tổ chức chính trị – xã hội rộng lớn nhất, vừa có tính chất liên hiệp rộng rãi, vừa có tính quần chúng sâu sắc. Mặt trận đại diện cho quyền làm chủ của Nhân dân lao động, là sợi dây nối liền các tầng lớp xã hội rộng rãi với Đảng, là chỗ dựa vững chắc của Nhà nước”*.

- Đại hội Mặt trận Tổ quốc Việt Nam lần thứ II (từ 12 đến 14/5/1983) thông qua Chương trình hành động và ra lời kêu gọi đồng bào chiến sĩ cả nước đoàn kết phấn đấu khắc phục khó khăn, vượt qua thử thách, góp sức cùng với Đảng và Nhà nước tìm ra những giải pháp có hiệu quả để đưa đất nước tiến lên.

- Đại hội Mặt trận Tổ quốc Việt Nam lần thứ III (họp từ ngày 2 đến ngày 4/11/1988) là Đại hội thực hiện công cuộc đổi mới do Đại hội VI (1986) của Đảng đề ra, là “sự biểu dương lực lượng to lớn của toàn dân, đoàn kết một lòng tiến hành công cuộc đổi mới”. Phương hướng tăng cường và đổi mới công tác Mặt trận được Đại hội nêu ra là:

+ Mở rộng khối đại đoàn kết toàn dân; mở rộng Mặt trận Tổ quốc Việt Nam về hoạt động và tổ chức nhằm tập hợp mọi lực lượng, mọi khả năng, phấn đấu vì sự phồn vinh của đất nước, vì hạnh phúc của Nhân dân.

+ Hướng hoạt động của Ủy ban Mặt trận các cấp đi vào thực hiện một cách thiết thực các nhiệm vụ quan trọng và cấp bách của đất nước, địa phương và đời sống của Nhân dân; tập trung vào việc vận động Nhân dân tham gia xây dựng nền dân chủ xã hội chủ nghĩa, xây dựng chính quyền Nhân dân và thực hiện các mục tiêu kinh tế - xã hội.

+ Phát huy tinh thần chủ động sáng tạo, tự lực vươn lên; ra sức khai thác mọi tiềm năng và các điều kiện thuận lợi, khắc phục khó khăn, tự đổi mới và góp phần tích cực vào công cuộc đổi mới chung của đất nước.

Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội đã khẳng định *“Mặt trận Tổ quốc Việt Nam có vai trò rất quan trọng trong sự nghiệp*

đại đoàn kết toàn dân xây dựng và bảo vệ Tổ quốc” và xác định: “Mặt trận Tổ quốc Việt Nam là liên minh chính trị của các đoàn thể Nhân dân và của cá nhân tiêu biểu trong các giai cấp, các tầng lớp xã hội, các dân tộc, các tôn giáo, là cơ sở chính trị của chính quyền nhân dân. Đảng Cộng sản Việt Nam vừa là thành viên, vừa là người lãnh đạo Mặt trận”.

Sau Đại hội toàn quốc lần thứ VII của Đảng, Nhà nước đã đẩy mạnh việc thể chế hóa vai trò, vị trí trách nhiệm của Mặt trận trên một số lĩnh vực hoạt động. Ngày 17/11/1993, Bộ Chính trị Ban chấp hành Trung ương Đảng đã ra Nghị quyết 07-NQ/TW về “Đại đoàn kết dân tộc và tăng cường Mặt trận Dân tộc Thống nhất”, đề ra 4 chủ trương lớn, đồng thời là 4 quan điểm cơ bản chỉ đạo quá trình tăng cường và mở rộng khối đại đoàn kết dân tộc và tiếp tục đổi mới tổ chức và hoạt động của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam.

Đại hội lần thứ IV Mặt trận Tổ quốc Việt Nam (họp từ ngày 17 đến 19/8/1994) đã đề ra phương hướng tiếp tục đổi mới tổ chức và phương thức hoạt động của Mặt trận nhằm làm tốt hơn nữa chức năng đoàn kết dân tộc, tập hợp mọi lực lượng tán thành sự nghiệp đổi mới vì mục tiêu độc lập dân tộc, chủ quyền quốc gia, toàn vẹn lãnh thổ, phấn đấu sớm thoát khỏi nghèo nàn, lạc hậu, tiến lên dân giàu nước mạnh xã hội công bằng văn minh. Thực hiện các nghị quyết Đại hội VIII, Đại hội IX của Đảng và chương trình Mặt trận Tổ quốc Việt Nam “Đại đoàn kết dân tộc xây dựng và bảo vệ đất nước”; kỳ họp thứ 5 Quốc hội khóa X năm 1999 đã thông qua Luật Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, tạo cơ sở pháp lý quan trọng để Mặt trận Tổ quốc Việt Nam hoạt động có hiệu quả, mở rộng về tổ chức và hoạt động, củng cố và tăng cường khối đại đoàn kết toàn dân, phát huy vị trí, vai trò của Mặt trận trong đời sống chính trị – xã hội. Hội nghị lần thứ 2 Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam (khóa IV) đã quyết định mở Cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng cuộc sống mới ở khu dân cư”. Ngày 03/5/1995 Ban Thường trực Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam ra Thông tri 04 hướng dẫn thực hiện Cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư” (nay là Cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh”).

- Đại hội đại biểu Mặt trận Tổ quốc Việt Nam lần thứ V (họp từ ngày 26 đến 28/8/1999) đánh dấu cột mốc quan trọng trong việc thực hiện chính sách đại đoàn kết dân tộc và tăng cường Mặt trận Dân tộc Thống nhất trong thời kỳ phát triển mới của đất nước, là Đại hội phát huy tinh thần yêu nước, sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc, tăng cường Mặt trận Dân tộc Thống nhất, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Tháng 10 năm 2000, Đoàn Chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam phát động cuộc vận động “Ngày vì người nghèo” trong phạm vi toàn quốc, thể hiện chủ trương phù hợp với lòng dân, ý Đảng, mang ý nghĩa chính trị, xã hội và nhân văn sâu sắc.

- Đại hội đại biểu Mặt trận Tổ quốc Việt Nam lần thứ VI (họp từ ngày 21/9 đến 23/9/2004) là Đại hội “*Phát huy sức mạnh Đại đoàn kết toàn dân tộc, nâng cao vai trò Mặt trận Tổ quốc Việt Nam đẩy mạnh sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, vì mục tiêu dân giàu nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh*”.

Đại hội lần thứ X của Đảng Cộng sản Việt Nam khẳng định: Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể Nhân dân có vai trò rất quan trọng trong việc tập hợp, vận động, đoàn kết rộng rãi các tầng lớp Nhân dân; đại diện cho quyền và lợi ích hợp pháp, nguyện vọng chính đáng của Nhân dân; đưa chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, chương trình kinh tế, văn hoá, xã hội, quốc phòng, an ninh thành hiện thực cuộc sống. Nhà nước ban hành cơ chế để Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các đoàn thể Nhân dân thực hiện tốt vai trò giám sát và phản biện xã hội.

- Đại hội đại biểu toàn quốc Mặt trận Tổ quốc Việt Nam lần thứ VII được tổ chức trong các ngày 28, 29 và 30/9/2009 tại Thủ đô Hà Nội. Chủ đề của Đại hội là “*Nâng cao vai trò Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, phát huy dân chủ, tăng cường đồng thuận xã hội, xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc vì dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh*”.

Đại hội đã đề ra mục tiêu, phương hướng, nhiệm vụ và chương trình hành động nhiệm kỳ 2009-2014 và chính thức phát động phong trào thi đua yêu nước trong toàn Đảng, toàn dân, toàn quân lập thành tích chào mừng kỷ niệm 1.000 năm Thăng Long - Hà Nội, 80 năm ngày thành lập Mặt trận Dân tộc Thống nhất Việt Nam và các ngày lễ lớn của đất nước. Đại hội đã ra lời kêu gọi các tầng lớp Nhân dân ở trong nước và ở nước ngoài đoàn kết, đồng tâm hiệp lực cùng toàn Đảng, toàn quân và toàn dân phát huy cao độ lòng yêu nước, ý chí tự lực tự cường, đồng lòng chung sức thực hiện thắng lợi sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước vì mục tiêu “Dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh”.

Trong nhiệm kỳ Đại hội, ngày 12/12/2013, Bộ Chính trị đã ban hành Quyết định 217-QĐ/TW về việc ban hành “Quy chế giám sát và phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các đoàn thể chính trị - xã hội” và Quyết định 218-QĐ/TW về việc ban hành “Quy định về việc Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các đoàn thể chính trị - xã hội và Nhân dân tham gia góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền”. Sau khi các Quyết định nêu trên được ban hành, Đoàn Chủ tịch, Ban Thường trực Ủy ban Trung ương MTTQ Việt Nam đã ban hành, phối hợp và

đề xuất với các cơ quan chức năng ban hành nhiều văn bản quán triệt, triển khai thực hiện giám sát, phản biện xã hội, góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền trong hệ thống MTTQ Việt Nam, như: Thông tri số 28/TTr-MTTW-BTT ngày 17/4/2014 hướng dẫn thực hiện một số điều Quyết định số 217, Quyết định số 218; Kế hoạch số 471/KH-MTTW-BTT ngày 17/4/2014 về triển khai thực hiện Quyết định số 217, Quyết định số 218 trong hệ thống MTTQ Việt Nam. Đến nay, các hoạt động giám sát, phản biện xã hội và tham gia góp ý xây dựng Đảng, chính quyền của MTTQ Việt Nam từng bước đi vào nề nếp. MTTQ Việt Nam các cấp đã tích cực bám sát chương trình, kế hoạch của cấp ủy, chính quyền các cấp và nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng Đảng, chính quyền của địa phương, những vấn đề xã hội và nhân dân quan tâm, bức xúc để giám sát, phản biện xã hội hàng năm. Góp ý thường xuyên, định kỳ, đột xuất được quan tâm hơn; gắn giám sát, phản biện xã hội với nhiệm vụ lắng nghe ý kiến Nhân dân, vận động nhân dân thực hiện chính sách, pháp luật, các phong trào thi đua yêu nước, các cuộc vận động.

- Đại hội đại biểu toàn quốc Mặt trận Tổ quốc Việt Nam lần thứ VIII (họp từ ngày 25/9 đến 27/9/2014) được tổ chức tại Thủ đô Hà Nội, với chủ đề “Đoàn kết - Dân chủ - Đổi mới - Phát triển”. Đại hội đã đánh giá kết quả thực hiện Nghị quyết Đại hội và Chương trình hành động của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam lần thứ VII (2009 - 2014); rút ra những bài học kinh nghiệm, nhận định, đánh giá cụ thể, toàn diện về tình hình khối đại đoàn kết toàn dân tộc; đề ra mục tiêu, phương hướng nhiệm vụ và Chương trình hành động của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam nhiệm kỳ VIII (2014 - 2019). Với tinh thần “Đoàn kết - Dân chủ - Đổi mới”, Đại hội đại biểu toàn quốc MTTQ Việt Nam lần thứ VIII thiết tha kêu gọi toàn thể đồng bào Việt Nam ta ở trong nước và nước ngoài tích cực hưởng ứng thực hiện 5 chương trình hành động của MTTQ Việt Nam, phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc, cùng Đảng và Nhà nước tận dụng thời cơ, vượt qua thách thức, quyết tâm thực hiện thắng lợi sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, xây dựng nước Việt Nam hòa bình, thống nhất, độc lập, toàn vẹn lãnh thổ, dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh và hạnh phúc.

- Đại hội đại biểu toàn quốc Mặt trận Tổ quốc Việt Nam lần thứ IX, nhiệm kỳ 2019 - 2024 từ ngày 18 đến ngày 20/9/2019 tại Thủ đô Hà Nội, với chủ đề: “Phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc, nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, vì dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”. Chương trình hành động Đại hội đại biểu toàn quốc Mặt trận Tổ quốc Việt Nam lần thứ IX, nhiệm kỳ 2019 - 2024 là: Tiếp tục đổi mới mạnh mẽ nội dung và phương thức hoạt động của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam; tăng cường củng cố liên minh chính trị, xây dựng và củng cố vững chắc khối đại đoàn kết toàn

dân tộc; đại diện, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của Nhân dân; thực hiện dân chủ, giám sát và phản biện xã hội, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, thực hành tiết kiệm, tham gia xây dựng Đảng, chính quyền trong sạch, vững mạnh; tăng cường đồng thuận xã hội, thúc đẩy tinh thần thi đua sáng tạo, phát triển kinh tế - xã hội, đẩy mạnh sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế, giữ vững hòa bình, bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa, vì dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh.

Trải qua gần một thế kỷ, với nhiều hình thức tổ chức và tên gọi khác nhau, Mặt trận Dân tộc Thống nhất Việt Nam nay là Mặt trận Tổ quốc Việt Nam luôn trung thành với lợi ích của Nhân dân, tiêu biểu cho truyền thống đoàn kết dân tộc, là biểu tượng về lòng tự hào, tự tôn dân tộc, là trí tuệ, sức mạnh không gì lay chuyển nổi của các thế hệ người Việt Nam yêu nước trong cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc, thống nhất đất nước, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

III. MỘT SỐ NHIỆM VỤ TRỌNG TÂM CỦA MẶT TRẬN TỔ QUỐC VIỆT NAM TRONG THỜI GIAN TỚI

Mặt trận Tổ quốc Việt Nam ngày nay nêu cao vai trò, trách nhiệm đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, không ngừng đổi mới nội dung và phương thức hoạt động nhằm thực hiện thắng lợi mục tiêu của Đại hội lần thứ IX Mặt trận Tổ quốc Việt Nam đề ra là: *"Tiếp tục đổi mới mạnh mẽ nội dung và phương thức hoạt động của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam; tăng cường củng cố liên minh chính trị, xây dựng và củng cố vững chắc khối đại đoàn kết toàn dân tộc; đại diện, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của Nhân dân; thực hiện dân chủ, giám sát và phản biện xã hội, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tham gia xây dựng Đảng, chính quyền trong sạch, vững mạnh; tăng cường đồng thuận xã hội, thúc đẩy tinh thần thi đua sáng tạo, phát triển kinh tế - xã hội, đẩy mạnh sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế, giữ vững hòa bình, bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa, vì dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh"*.

Để đạt được mục tiêu trên đây, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp và các tổ chức thành viên thống nhất hành động, quyết tâm phấn đấu thực hiện 5 nhiệm vụ trọng tâm như sau:

Thứ nhất, tuyên truyền, vận động, tập hợp các tầng lớp Nhân dân; củng cố, tăng cường, phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Tiếp tục mở rộng và đa dạng hóa các hình thức vận động, tập hợp, đoàn kết rộng rãi các tầng lớp Nhân dân. Tập hợp ý kiến, kiến nghị của Nhân dân để kịp thời phản ánh đến các cơ quan Đảng, Nhà nước; theo dõi, giám sát và đôn đốc việc xử lý, giải quyết.

Thứ hai, vận động Nhân dân thi đua học tập, lao động sáng tạo, thực hiện thắng lợi các mục tiêu phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội, giữ vững quốc phòng, an ninh của đất nước. Vận động Nhân dân phát huy tinh thần tự lực, tự cường, tự tôn dân tộc, thi đua học tập, lao động sáng tạo, phát triển sản xuất, kinh doanh, phát huy tài năng, sáng kiến, giúp nhau giảm nghèo bền vững, vươn lên làm giàu chính đáng, cùng Đảng, Nhà nước, các cấp, các ngành vượt qua khó khăn, thách thức, tạo đà tăng trưởng vững chắc của nền kinh tế quốc gia, cải thiện nâng cao chất lượng toàn diện đời sống Nhân dân. Vận động Nhân dân tăng cường tự quản, đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa ở cơ sở, chăm lo sự nghiệp giáo dục, phát triển nguồn nhân lực, chăm sóc sức khỏe Nhân dân; xây dựng gia đình ấm no, hạnh phúc; tham gia bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu, xây dựng cảnh quan môi trường sáng, xanh, sạch, đẹp; gương mẫu chấp hành pháp luật, bảo đảm an toàn giao thông, an toàn thực phẩm, đẩy lùi tiêu cực, tội phạm và tệ nạn xã hội. Phát huy truyền thống tương thân tương ái; thực hiện công tác đền ơn, đáp nghĩa, bảo đảm an sinh xã hội; triển khai các hoạt động cứu trợ, nhân đạo từ thiện, vận động giúp đỡ người có hoàn cảnh khó khăn, bị thiệt hại do thiên tai, hoạn nạn.

Thứ ba, thực hiện dân chủ, đại diện, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của Nhân dân; giám sát và phản biện xã hội, tham gia phòng, chống tham nhũng, lãng phí, góp phần xây dựng Đảng, chính quyền trong sạch vững mạnh. Tiếp tục vận động, phát huy vai trò Nhân dân tham gia xây dựng Đảng, Nhà nước; tổ chức góp ý và tập hợp ý kiến của Nhân dân tham gia vào các dự thảo văn kiện và sáng kiến tham gia xây dựng Đảng, xây dựng đất nước vào dịp đại hội Đảng các cấp và Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng. Phối hợp hoàn thiện các quy định pháp luật, tổ chức và vận động cử tri, Nhân dân thực hiện đúng, đầy đủ quyền hạn, trách nhiệm trong bầu cử đại biểu Quốc hội khóa XV và đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp nhiệm kỳ 2021 - 2026; nâng cao chất lượng, hiệu quả tổ chức tiếp xúc cử tri. Phát huy vai trò của Mặt trận và sức mạnh của Nhân dân trong tham gia đấu tranh phòng, chống tham nhũng. Tăng cường giám sát việc thực hiện các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; tham gia xây dựng, phản biện dự thảo các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước có liên quan trực tiếp đến quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của Nhân dân, quyền và trách nhiệm của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam.

Thứ tư, tăng cường đoàn kết quốc tế, mở rộng hoạt động đối ngoại Nhân dân. Đẩy mạnh các hoạt động đối ngoại Nhân dân theo phương châm “chủ động, sáng tạo, hiệu quả”, tăng cường tình đoàn kết, hữu nghị giữa nhân dân Việt Nam với nhân dân các nước trên thế giới, góp phần mở rộng quan hệ đối ngoại của Đảng, tăng cường ngoại giao của Nhà nước, nâng cao vị thế của Việt Nam trên trường quốc tế. Tuyên truyền, vận động Nhân dân thực hiện chủ trương đối ngoại

của Đảng, chính sách ngoại giao của Nhà nước. Vận động, tạo sự ủng hộ của bạn bè quốc tế, góp phần bảo vệ chủ quyền quốc gia, giữ vững hòa bình, độc lập và toàn vẹn lãnh thổ, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để phát triển đất nước.

Thứ năm, tăng cường củng cố tổ chức, đổi mới nội dung, phương thức, nâng cao hiệu quả hoạt động của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong giai đoạn mới. Kiện toàn Ủy ban Mặt trận các cấp với thành phần, cơ cấu hợp lý để Mặt trận thực sự là tổ chức liên minh chính trị, liên hiệp tự nguyện, đại diện tiêu biểu cho ý chí và nguyện vọng của Nhân dân. Củng cố, kiện toàn tổ chức bộ máy, cán bộ cơ quan chuyên trách Ủy ban Mặt trận các cấp phù hợp với chức năng, nhiệm vụ mới theo hướng tinh gọn, hoạt động có hiệu quả. Xây dựng đội ngũ cán bộ của Mặt trận chuyên nghiệp, tâm huyết và sáng tạo, đáp ứng yêu cầu của công tác vận động quần chúng. Tăng cường đào tạo, bồi dưỡng nâng cao nghiệp vụ năng lực đội ngũ cho cán bộ chuyên trách; phát huy mạnh mẽ vai trò của đội ngũ chuyên gia, cộng tác viên. Nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của Hội đồng Tư vấn, Ban Tư vấn, Ban công tác Mặt trận ở địa bàn dân cư. Đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của Mặt trận trên cơ sở đổi mới toàn diện các mặt công tác, các lĩnh vực hoạt động của Mặt trận, từ việc xây dựng và ban hành chủ trương, tổ chức triển khai thực hiện, tăng cường cơ chế phối hợp trong và ngoài hệ thống.

Hướng tới kỷ niệm 90 năm Ngày thành lập Mặt trận Dân tộc Thống nhất - Ngày truyền thống Mặt trận Tổ quốc Việt Nam (18/11/1930 – 18/11/2020), chúng ta càng tự hào về truyền thống yêu nước, vẻ vang của Mặt trận Dân tộc Thống nhất Việt Nam, kế thừa và phát huy sức mạnh của khối đại đoàn kết toàn dân tộc, coi đó là nhân tố cơ bản để thực hiện thắng lợi công cuộc đổi mới, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế, phấn đấu xây dựng một nước Việt Nam hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ, giàu mạnh, vững bước đi lên chủ nghĩa xã hội. *uu*

BAN TUYÊN GIÁO TRUNG ƯƠNG - MẶT TRẬN TỔ QUỐC VIỆT NAM